

УДК 7.045-028.22:821.161.2.0'06*Снм]:004.92
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/93-2-32>

Дар'я ЧЕПРАСОВА,
orcid.org/0009-0003-0712-7514
студентка IV курсу факультету соціальної педагогіки та психології
Запорізького національного університету
(Запоріжжя, Україна) dashachip04@gmail.com

Ганна БРЯНЦЕВА,
orcid.org/0000-0002-9689-8497
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри дизайну
Запорізького національного університету
(Запоріжжя, Україна) bganna33@gmail.com

СТОРІНКИ ЖИТТЯ: ВІЗУАЛЬНИЙ НАРАТИВ У БІОГРАФІЧНОМУ АРТБУЦІ ПРО ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА

За останні роки, в умовах повномасштабної російсько-української війни, простежується посилення інтересу українців до власної історії, культури та постатей, що формують національну ідентичність. Одним із ефективних засобів переосмислення біографічного матеріалу стають артбуки – видання, у яких текст і різноплановий візуал (родинні світлини, фото архівних документів, мальований вектор) об'єднуються з метою згенерувати спільний взаємопроникнений художній простір. Біографічний артбук у такому контексті виступає потужним інструментом емоційної взаємодії сучасників із історичною особистістю, адже дає змогу не лише відтворити факти життя, а й сформувати чуттєвий, глибоко персоналізований образ митця. Постать Василя Симоненка – символа шістдесятиництва та духовного спротиву – стала об'єктом нашого проєктного дослідження. Його творчість втілює ідеї свободи, гідності та національного самоствердження, а тому потребує сучасних підходів до репрезентації, здатних актуалізувати значення його спадщини для нових поколінь. Наша мета полягала у виявленні принципів побудови візуального наративу в біографічному артбуці, аналізі художньо-графічних прийомів, типографічного оформлення та структурних рішень. У процесі дослідження також акцентувалась увага на синтезі образу й змісту, що дозволяє створити емоційно наповнений, цілісний та концептуально вмотивований арт-продукт. Таким чином, розробка артбуку про Василя Симоненка вимагає не лише глибокого вивчення біографічного матеріалу, а й усвідомлення потенціалу артбуку як засобу культурної репрезентації, інтерпретації та популяризації української спадщини в умовах сучасних соціокультурних викликів. Це дослідження охоплює як змістовну, так і формальну сторону артбуку – від концептуальної розробки до візуально-композиційного вирішення, підкреслюючи важливість інтегрованого підходу в проєктуванні видань нового формату.

Ключові слова: біографічний артбук, Василь Симоненко, візуальний наратив, графічне проєктування.

Daria CHEPRASOVA,
orcid.org/0009-0003-0712-7514
4th year student at the Faculty of Social Pedagogy and Psychology
Zaporizhia National University
(Zaporizhia, Ukraine) dashachip04@gmail.com

Hanna BRIANTSEVA,
orcid.org/0000-0002-9689-8497
Candidate of Pedagogic Sciences,
Associate Professor at the Department of Design
Zaporizhia National University
(Zaporizhia, Ukraine) bganna33@gmail.com

PAGES OF LIFE: THE VISUAL NARRATIVE IN THE BIOGRAPHICAL ARTBOOK ABOUT VASYL SYMONENKO

In recent years, amid the full-scale Russian-Ukrainian war, there has been a noticeable increase in public interest in Ukraine's own history, culture, and the figures that shape national identity. One of the effective means of reinterpreting biographical material has become the artbook – a format in which textual content and diverse visual components

(family photographs, archival document images, hand-drawn vector illustrations) are integrated to generate a shared, interconnected artistic space. Within this context, the biographical artbook serves as a powerful instrument of emotional engagement with a historical personality, allowing not only the reconstruction of factual information but also the formation of a sensitive, deeply personalized portrait of the artist. The figure of Vasyl Symonenko – a symbol of the Sixtiers movement and of spiritual resistance – became the focus of our project research. His literary legacy embodies ideas of freedom, dignity, and national self-assertion, which requires contemporary approaches to representation capable of actualizing the relevance of his work for new generations. Our aim was to identify the principles of constructing a visual narrative in a biographical artbook and to analyze the artistic and graphic techniques, typographic solutions, and structural design methods employed within this format. Particular attention was paid to the synthesis of image and meaning, which enables the creation of an emotionally rich, coherent, and conceptually grounded art product. Thus, the development of an artbook dedicated to Vasyl Symonenko requires not only a thorough study of biographical materials but also an awareness of the artbook's potential as a medium of cultural representation, interpretation, and the promotion of Ukrainian heritage in the context of contemporary sociocultural challenges. This research encompasses both the content-related and formal dimensions of the artbook – from conceptual development to visual and compositional design – highlighting the importance of an integrated approach in creating publications of a new format.

Key words: biographical artbook, Vasyl Symonenko, visual narrative, graphic design.

Постановка проблеми. У сучасному культурному контексті артбук набуває значення як повноцінне художньо-поліграфічне явище, яке поєднує текстову, візуальну та емоційну складову. Зростаюча візуалізація у сфері видавничої продукції зумовлює потребу у пошуку нових форматів подання біографічної інформації, що дозволяють не лише інформувати, а й формувати глибокий зв'язок між читачем та героєм твору. У цьому аспекті біографічний артбук стає актуальним засобом культурної комунікації, здатним розкрити постаті національного значення у креативному ключі.

Поетична спадщина Василя Симоненка, насичена громадянською мужністю, духовністю та глибокими почуттями, особливо заслуговує на новий формат репрезентації. Створення біографічного артбуку про поета дозволяє не лише відобразити ключові події його життя, а й передати внутрішній світ митця через візуальні й типографічні рішення.

Аналіз досліджень. У сучасній видавничій практиці біографічні книги посідають особливе місце як ефективний засіб популяризації визначних постатей, формування культурної пам'яті та національної ідентичності. Зокрема, дослідження Н. П. Марченко акцентує увагу на актуалізації біографічного письма для дітей та юнацтва в Україні, зокрема через використання формату ілюстрованих видань, де важливою є точність подачі фактажу, візуальної автентичності та емоційного наповнення (Марченко, 2019: 175). Вона також зазначає, що сучасна біографіка охоплює нові аспекти, такі як постколоніальні, гендерні, культурологічні підходи, що сприяє багатогранному осмисленню постатей національного пантеону. У цьому контексті особливу цінність набуває біографічне книговидання для дітей, зокрема видання серії абеток-енциклопедій «Видавництва

Старого Лева», проаналізовані А. С. Ковалишин, які репрезентують новаторський підхід до інтерпретації життєписів (Ковалишин, 2024: 203).

Значний внесок у розвиток біографічної видавничої справи зроблено також у працях В. І. Попика, де наголошено на важливості повернення історичної правди, розкриття багатогранності українських постатей і національної спадщини в умовах інформаційної боротьби за культурну ідентичність (Попик, 2019: 17).

У цьому контексті постає потреба у пошуку інноваційних форматів подачі біографічного матеріалу. Думка В. В. Гажали щодо використання артбуків як інструменту для довгостроково закріплення інформації у свідомості читачів лише підтверджує ефективність їх використання (Гажала, 2024: 178).

Поступово видавці починають звертатися до формату артбуку як до нового типу біографічного видання, що поєднує в собі не лише текстову, а й художню, дизайнерську інтерпретацію образу митця. Артбук – це книга-концепт, що поєднує візуальні, тактильні та змістовні елементи. Визначення артбуку як нестандартного, експериментального видання, яке виходить за межі традиційного книговидання, подають Р. Д. Михайлова та М. Гаудук. На їхню думку, артбук здатен глибоко відображати соціальні, політичні, філософські та культурно-історичні теми у формі художнього об'єкта, що робить його цінним засобом фіксації і презентації культурної пам'яті (Михайлова, Гаудук, 2024: 307).

У роботі І. М. Головка та Л. В. Правдівцевої зазначено, що артбук є цілісним організмом, де кожен елемент (текст, зображення, шрифт, інтервали, якість паперу) має важливе значення для збереження концептуальної єдності (Головка, Правдівцева, 2021: 8). С. В. Підпригора розглядає артбук як витвір мистецтва, де форма книги

зберігається, але домінує візуальна складова, а текст і буква перетворюються на образ (Підопригора С, 2018: 44).

Загалом, сучасна дослідницька думка, представлена працями А. В. Бідун, С. Кавун, В. В. Назаревич, В. В. Гажали та ін., зосереджується на потенціалі артбуку як інноваційного артінструменту, що поєднує художність, інформативність і візуальну цілісність (Назаревич, 2022: 168). Зокрема, А. В. Бідун наголошує на тому, що артбуки виходять за межі традиційних видавничих стандартів і потребують креативного, індивідуального підходу (Бідун, 2019: 62). А. І. Кавун та О. В. Іванченко стверджують, що такі книги задають нові тренди у видавничій справі й потребують більш глибокого осмислення з боку фахівців (Кавун, Іванченко 2021: 677).

Яскравим прикладом є проєкт «Григорій Сковорода – дітям» (2021), в якому байки Сковороди адаптовано у формі інтерактивної книжки з креативним оформленням. Автори видання – науковець О. Виженко і художниця А. Сезон – обрали формат артбуку, який, за словами дослідниці О. С. Левицької, став ефективним засобом залучення дітей та батьків до філософської спадщини мислителя. Книга містить інтерактивні завдання, ілюстрації й загалом орієнтована на візуальне сприйняття (Левицька, 2021: 24).

Досліджуючи інноваційні жанри навчальної літератури, Т. М. Тарасюк розглядає артбук як «нестандартне видання, де автор має повну творчу свободу для експериментів з формою, матеріалами та змістом». Вона наголошує на тому, що абетки-енциклопедії, як от серія «Від А до Я» «Видавництва Старого Лева», поєднують оригінальні підходи автора й видавця, демонструючи закономірну послідовність та адресованість широкій аудиторії. За її словами, така структура надає читачу цілісне уявлення про об'єкт розгляду й водночас дозволяє уникнути емоційної чи оціночної лексики, що важливо при формуванні критичного мислення в юної аудиторії (Тарасюк, Карпенко 2024: 56).

Таким чином, практика створення біографічних артбуків в Україні демонструє потенціал цього формату як інноваційного та гнучкого інструменту у сфері популяризації постатей української культури та освіти. Формат поєднує інформативність і візуальну привабливість, дозволяючи створити цілісний художньо-документальний образ історичної особистості.

Мета статті – дослідити можливості біографічного артбуку як ефективного формату популяризації українських постатей, на основі проєктування артбуку про Василя Симоненка оцінити

роль візуальних компонентів у формуванні цілісного художнього образу митця.

Виклад основного матеріалу. Виходячи з вищезазначеного, особливостями біографічного артбуку варто зауважити, що його основною особливістю є поєднання документальної точності з художньою виразністю. Матеріал в книзі слід структурувати так, щоб читач міг послідовно і природно занурюватися в історію життя героя, відчутти атмосферу епохи, впізнати митця не лише як творця, а й як людину. Саме тому такий виклад, що базується на хронологічному принципі, дозволяє простежити еволюцію особистості, творчості та життєвих орієнтирів.

Дізнавшись нюанси створення ефективного біографічного артбуку можемо визначити основні пункти на які важливо звертати увагу при створенні артбуку про Василя Симоненка.

По-перше, кожен розворот артбуку має стати візуальною та змістовою частиною єдиного цілого, тому матеріал слід розмістити у хронологічному порядку. Це дозволить читачеві поступово занурюватися в життя та творчість митця, простежити його особистісну й творчу еволюцію. Важливо попередньо дослідити біографію Симоненка й обрати найбільш показові та емоційно наповнені події для висвітлення. По-друге, для передачі культурного контексту митця доцільно використовувати елементи українського етнотризму – орнаменти, візерунки, кольори, асоційовані з народною традицією. Такі етнічні деталі поглиблюють атмосферу ідентичності та роблять артбук не лише змістовно цінним, а й емоційно близьким читачеві. По-третє, важливим завданням є збереження автентичності образу поета. Її можна досягти через побутові подробиці, щоденникові нотатки, фрагменти листів, які передають живу мову, думки та почуття Симоненка. Для цього доцільно звернутись до архівів, літературних музеїв або родинних фондів, де можуть зберігатися особисті матеріали поета. В-четверте, значну роль у візуальній подачі відіграє правильний добір шрифтів. Використання гармонійних шрифтових пар допоможе створити ефект ручної роботи, відчуття інтимного контакту між читачем і митцем. Така типографіка підкреслює емоційний зміст і додає автентики загальному дизайну артбуку. По-п'яте, слід кількаразово використовувати зображення Василя Симоненка в різних стилях – фотографії, ілюстрації, графічні колажі. Це дозволить сформувати цілісний візуальний образ митця, який запам'ятається читачеві. Обличчя поета має стати пізнаваним елементом артбуку. В-шосте, включення поезії до артбуку – не лише

джерело біографічних фактів, а й спосіб глибокого занурення у внутрішній світ автора. Вірші можуть виступати як самостійні акценти або доповнювати ілюстративні композиції, створюючи настрій і зміцнюючи зв'язок між емоційним та раціональним сприйняттям матеріалу. Всьоме, для досягнення ефекту крафтовості варто працювати з різними фактурами: скани паперу, текстуровані фони, імітація ручного письма. Таке багат шарове оформлення додає глибини сторінкам і створює відчуття, ніби артбук був зібраний вручну, з любов'ю та повагою до постаті митця. Увосьме, візуально доцільно впровадити певний повторюваний елемент, який асоціюватиметься з образом Симоненка. Такий елемент слугуватиме емоційним ідентифікатором, який поєднає всі розділи артбуку в єдине ціле. Також в дев'яте, не варто уникати креативних дизайнерських прийомів, як-от вставки на прозорій плівці, кальці або інтерактивні елементи. Це привносить несподіванку й цікавість, оживляє сторінки, змушуючи читача відкривати нові шари значень і візуального досвіду. В десяте, важливо не перенавантажити композицію зайвими деталями. Незважаючи на бажання включити максимум матеріалу, слід дотримуватись балансу між насиченістю та візуальною "чистотою". Надлишок шрифтів, зображень або текстів може перевантажити сприйняття та знизити загальний емоційний вплив. Простір на сторінці має працювати на атмосферу: дихати, підкреслювати головне, не заважаючи змісту.

Тепер перейдемо до опису створення конкретного видання. У якості мистецького проекту артбук, присвячений Василю Симоненку, покликаний не лише популяризувати його творчість, а й сформувати глибоке емоційне сприйняття особистості митця через візуальний наратив. У структурі та художньому вирішенні артбук поєднує інформативність і виразну символіку, відображаючи головні етапи життя та творчості поета.

Спершу був здійснений відбір матеріалу для викладення в артбукі. Одразу ж було продумано загальну кількість сторінок: визначено, що артбук складатиметься з шести розгортів, кожен із яких висвітлюватиме один із ключових періодів життя Василя Симоненка – дитинство, шкільні та студентські роки, особисте життя, кохання, творчість і останні роки. Формат видання обрано як 148 × 210 мм, що забезпечує зручність перегляду та компактність форми.

Наступним етапом стала розробка візуального стилю артбуку. Кольорова гама базується на поєднанні фактури крафтового паперу, чорного фону та помаранчевих акцентів. Для підсилення ефекту

ручної роботи були додані текстури блокнотів, фрагменти пір'я, старі замальовки та декоративні елементи, що імітують сторінки особистих щоденників поета. Важливу роль у створенні атмосфери автентичності відіграють рукописні шрифти *Beer Money* та *Inspiration*, які підкреслюють інтимність та емоційну теплоту кожного розвороту.

Центральним наскрізним візуальним символом виступає образ лебедя – як уособлення чистоти, натхнення, духовного злету та водночас передчасно обірваного життя. Цей символ використано на обкладинці, форзацах і сторінках артбуку, що надає виданню єдності та емоційної глибини.

Колористичне рішення артбуку базується на гармонійному поєднанні чорного, крафтового, червоного та помаранчевого кольорів. Чорний фон застосовується для відображення ключових, драматичних моментів життя Симоненка – таких як дитинство чи осмислення трагічного шляху. Він створює глибину, контраст і виразний настрій. Крафтовий папір виконує функцію метафори рукописного джерела – щоденника, архіву, особистого зошита поета. Червоний та помаранчевий кольори використовуються як акценти: вони символізують емоційну напругу, жагу до життя, боротьбу, а також тепло людських почуттів. Помаранчеві лінії в композиціях додають динаміки та впорядковують графічну структуру сторінок.

В артбукі використовувались різні прийоми і техніки ілюстрацій. Найявні як векторні, так і традиційні ілюстрації, що виконані вугіллям, акрилом. Особливістю одного з розворотів є використання інтерактивного дизайнерського елементу – прозорої вставки між двома сторінками, виконаної на прозорому акриловому аркуші з кольоровими ілюстраціями троянд. Такий прийом активізує візуальне сприйняття та употужнює художній ефект.

Одним із задумів артбуку було зробити постать Симоненка максимально близькою читачеві. З цієї метою на одному з розгортів застосовано ефект осучаснення. На основі спогадів і відгуків друзів про поета було створено умовний перелік речей, які він міг би мати з собою сьогодні. Так було згенеровано новий образ Симоненка-студента.

Окрему увагу приділено форзацам артбуку, які мають концептуальне смислове навантаження. Перший форзац уособлює становлення особистості, розвиток творчого таланту та дитячі роки. Другий – відображає трагічну долю, обірваний політ і кінець життєвого шляху. Для підсилення контрастності використано образи українського села, що символізують гармонію і витоки, а також сірі урбаністичні пейзажі – як уособлення втрати, розриву з природним і духовним.

Розробка обкладинки була наступним важливим етапом проектування. На ній, з одного боку, було необхідно використати портрет митця, щоб людина могла зрозуміти хто це, але, з іншого боку, зробити це у форматі, який гарантовано привертає і утримує увагу читача. Основна функція обкладинки – представити образ митця візуально, але уникнути шаблонності. Половина портрету Василя Симоненка зображена у змішаній техніці: портрет частково виконаний вугіллям, а згодом доопрацьований у цифровому форматі. На зворотній стороні обкладинки розміщено коротку біографічну довідку. Композиційне рішення корінця містить зображення лебедя з розправленими крилами, що переходить із передньої на задню частину обкладинки, символізуючи неперервність творчого польоту митця.

Висновок. У процесі роботи над дизайн-проектом було досліджено специфіку біографічного артбуку як сучасного формату, здатного поєдну-

вати наративну, візуальну й емоційну складові з метою глибшої популяризації постатей української культури. Об'єктом дослідження став проєкт біографічного артбуку, присвяченого видатному українському поетові XX століття – Василю Симоненку. Створено оригінал-макет артбуку, присвячений митцеві, в якому візуальні елементи, хронологічна структура та етностетичні мотиви поєднуються для формування цілісного художнього образу митця. В оформленні використано авторські ілюстрації, рукописні шрифти, символику та текстури, що імітують особисті архіви. Завдяки залученню сучасних графічних технологій вдалося досягти балансу між змістовним наповненням і візуальною емоційністю, створивши інтерактивне та естетично гармонійне видання. Ознайомитись із електронною версією доробку можливо за покликанням: <https://online.fliphtml5.com/ourj/ysdo/>.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бідун А. В. Типологічна специфіка артбуку як особливого виду книжкового контенту. *Journal of Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*. Budapest 2019, VII, № 32, Том I. С. 58–63. DOI: 10.31174/SEND-HS2019-192VII32-14
2. Гажала В. Артбук як ефективний інструмент брендингу. *Соціальнокомунікаційні тенденції в медійному та науково-освітньому дискурсах* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ, 2024. С. 175–178. URL : <https://surl.lu/sagcru>
3. Головка І., Правдівцева Л. Artbook як документознавча одиниця та інноваційний книжковий продукт. Київ, 2021. 45 с. URL : <http://arts-library.com.ua/xmlui/handle/123456789/944>
4. Кавун А., Іванченко О. Артбук як оригінальний вид проектування та виготовлення книжкової продукції. *Родзинка – 2021* : матеріали XXIII Всеукраїнська наукова конференція молодих учених. Черкаси, 2021. С. 676–677. URL : <https://eprints.cdu.edu.ua/5073/>
5. Ковалишин А. Біографічні видання про Івана Франка на сучасному книжковому ринку України. *Обрії друкарства*. 2024. №2. С. 197–206. URL : <https://horizons.vpi.kpi.ua/article/view/319283>
6. Левицька О. Видавниче переосмислення спадщини Григорія Сковороди у XXI столітті. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Серія «Філологія»*. 2022. Вип. 91. С. 21-30. URL : <https://surl.lu/xtzwt5>
7. Марченко Н. Стратегії біографічного письма та дискурс біографіки для дітей і юнацтва в Україні (2014–2019 pp.). *Українська біографістика*. 2019. №18. С. 173-194. URL : <https://surl.li/ghxbeg>
8. Михайлова Р., Гаудук М. Артбук як різновид сучасних нішевих видань. *Актуальні проблеми сучасного дизайну* : VI Міжнародна науково-практична конференція. Київ, 2024. С. 304–307. URL : https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/28445/1/APSD_2024_V2_P304-307.pdf
9. Назаревич В. Артбук як спосіб досягнення цілісності методами творчого самовираження. *Простір арттерапії: місце особистості в часи суспільних трансформацій* : матеріали XIX Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції. Київ, 2022. С. 165–169. URL : <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2022/06/arttherapy-zb-22.pdf>
10. Підпригора С. Артбук у просторі літератури: художні особливості. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова*. 2018ю № 10. С. 44-50. URL : <https://surl.li/uvijcc>
11. Попик В. Досягнення, проблеми і завдання сучасного етапу розвитку історико-біографічної дослідницької, видавничої та інформаційної справи. *Історична біографіка в Україні: проблеми, завдання і перспективи розвитку*. Київ: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 2019. С. 7–17. URL : <https://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004515>
12. Тарасюк Т., Карпенко К. Структура, тематичне наповнення та дидактичний потенціал абеток-енциклопедій серії «Від А до Я» як інноваційного жанру навчальної літератури. *Лінгвостилістичні студії*. 2024. №20. С. 56–74. URL : <https://lingvostud.vnu.edu.ua/index.php/lingvostud/article/view/460/346>

REFERENCES

1. Bidun A. V. (2019) Typologichna spetsyfika artbuku yak osoblyvoho vydu knyzhkovoho kontentu [Typological specificity of the artbook as a special type of book content]. *Journal of Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*, VII(32), Vol. I. 58–63. DOI: 10.31174/SEND-HS2019-192VII32-14 [in Ukrainian].

2. Hazhala V. (2024) Artbuk yak efektyvnyi instrument bryndynhu [Artbook as an effective tool for branding]. *Sotsialnokomunikatsiini tendentsii v mediyonomu ta naukovo-osvitnomu dyskursakh: materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii*. Kyiv. 175–178. URL: <https://surl.lu/sagcru> [in Ukrainian].
3. Holovko I., Pravdivtseva L. (2021) Artbuk yak dokumentoznavcha odynytsia ta innovatsiinyi knyzhkovyi produkt [Artbook as a documentological unit and innovative book product]. Kyiv. 45 p. URL: <http://arts-library.com.ua/xmlui/handle/123456789/944> [in Ukrainian].
4. Kavun A., Ivanchenko O. (2021) Artbuk yak oryhinalnyi vyd proektuvannia ta vyhotovlennia knyzhkovoi produktsii [Artbook as an original type of book design and production]. *Rodzynka – 2021: materialy XXIII Vseukrainskoi naukovoï konferentsii molodykh uchenykh*. Cherkasy. 676–677. URL: <https://eprints.cdu.edu.ua/5073/> [in Ukrainian].
5. Kovalishyn A. (2024) Biohrafichni vydannia pro Ivana Franka na suchasnomu knyzhkovomu rynku Ukrainy [Biographical publications about Ivan Franko on the contemporary book market of Ukraine]. *Obrii drukarstva*, №2, 197–206. URL: <https://horizons.vpi.kpi.ua/article/view/319283> [in Ukrainian].
6. Levytska O. (2022) Vydavnyche pereosmyslennia spadshchyny Hryhoria Skovorody u XXI stolitti [Publishing reinterpretation of Hryhoriy Skovoroda's heritage in the 21st century]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Seria "Filolohiia"*, 91, 21–30. URL: <https://surl.lu/xtzwtz> [in Ukrainian].
7. Marchenko N. (2019) Stratehii biohrafichnogo pysma ta dyskurs biohrafiky dlia ditei i yunatstva v Ukraini (2014–2019 rr.) [Strategies of biographical writing and the discourse of biographica for children and youth in Ukraine (2014–2019)]. *Ukrainska biohrafistyka*, №18, 173–194. URL: <https://surl.li/ghxbeg> [in Ukrainian].
8. Mykhailova R., Hauduk M. (2024) Artbuk yak riznovyd suchasnykh nyshevykh vydan [Artbook as a type of contemporary niche publications]. *Aktualni problemy suchasnoho dyzainu: VI Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiya*. Kyiv. 304–307. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/28445/1/APSD_2024_V2_P304-307.pdf [in Ukrainian].
9. Nazarevych V. (2022) Artbuk yak sposib dosiahnennia tsilisnosti metodamy tvorchoho samovyrazhennia [Artbook as a way of achieving integrity through methods of creative self-expression]. *Prostir artterapii: mistse osobystosti v chasy suspilnykh transformatsii: materialy XIX Mizhnarodnoi mizhdytsyplinarnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*. Kyiv. 165–169. URL: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2022/06/arttherapy-zb-22.pdf> [in Ukrainian].
10. Pidopryhora S. (2018) Artbuk u prostori literatury: khudozhni osoblyvosti [Artbook in the literary space: artistic features]. *Naukovyi chasopys NPU im. M. P. Drahomanova*, №10, 44–50. URL: <https://surl.li/uvijcc> [in Ukrainian].
11. Popyk V. (2019) Dosiahnennia, problemy i zavdannia suchasnoho etapu rozvytku istoryko-biohrafichnoi doslidnytskoi, vydavnychoi ta informatsiinoi spravy [Achievements, problems, and tasks of the current stage of development of historical-biographical research, publishing, and information activities]. *Istorychna biohrafika v Ukraini: problemy, zavdannia i perspektyvy rozvytku*. Kyiv: Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho. 7–17. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004515> [in Ukrainian].
12. Tarasiuk T., Karpenko K. (2024) Struktura, tematychne napovnennia ta dydaktychniy potentsial abetok-entsyklopedii serii "Vid A do Ya" yak innovatsiinoho zhanru navchalnoi literatury [Structure, thematic content and didactic potential of "From A to Z" alphabet-encyclopedias as an innovative genre of educational literature]. *Lihvostylstychni studii*, №20, 56–74. URL: <https://lingvostud.vnu.edu.ua/index.php/lingvostud/article/view/460/346> [in Ukrainian].

Дата першого надходження рукопису до видання: 28.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 10.12.2025

Дата публікації: 30.12.2025